

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Maria Rytter

Morten Korch
på Møntergården

Maria Rytter

Morten Korch på Møntergården

Udstillingen er blevet til med støtte fra:

Albani Bryggerierne A/S
Falck - Securitas
Fyns Amt
Fyens Væddeløbsbane A/S
Nordisk Film A/S
Nykredits Fond
Odense Teater
PLM Haustrup
Scanbox Danmark A/S
SEMCO
Wessing Film & TV

Møntergården - Odense Bymuseum siger tak

Dette hæfte er udgivet i forbindelse med udstillingen *Morten Korch på Møntergården* 17. september - 31. december 1994. Teksten er i bearbejdet form identisk med udstillingsteksterne.

Copyright Maria Rytter og Odense Bymuseum, 1994.
Tryk Odense Centralbibliotek/PR-Afdelingen.
Oplag 2.000 eks.
Omslag Gerda Ploug Sarp: Morten Korch, 1929.
Fotos Fra Morten Korch-arkivet.
ISBN 87 87162 52 0

Morten Korch på Møntergården

I 1991 donerede forlagsboghandler Morten A. Korch sin fars omfattende arkiv til *Møn-tergården - Odense Bymuseum*.

Morten Korch (1876-1954) blev født i Over Holluf lige uden for Odense. Han ligger begravet på Fraugde Kirkegård, og selvom han en stor del af livet boede i Charlottenlund, bevarede han sin nære tilknytning til Fyn. Morten Korch havde rod i det fynske bondesamfund, og det sætter sit markante præg i hele forfatterskabet: et utal af romaner, noveller, teaterstykker og film.

Morten Korch blev en af dette århundredes mest læste forfattere. Men begyndelsen var svær. Eventyret om den lille mand, der skulle gå så grueligt meget igennem før succesen meldte sig, gælder også her. Samtidig blev forfatterskabet mødt af en voldsom og til tider hadsk kritik. Morten Korch oplevede at blive en myte endnu mens han levede.

Morten Korch på Møntergården fortæller livshistorien i billeder og tekst. Udstillingen illustrerer omfanget af det store forfatterskab og viser eksempler fra film- og teaterverdenen. Museets gæster lærer nye og ukendte sider af en spændende person at kende. Samtidig er *Morten Korch på Møntergården* historien om et stykke dansk folkelighed, som vi alle er en del af. Mød en omstridt forfatter - mød dig selv.

Morten Korch-arkivet blev i 1991-92 ordnet og registreret af cand. mag. Fritse Thode. Udstillingen er i løbet af foråret og sommeren 1994 tilrettelagt af historikeren og filminstruktøren Maria Rytter i sam-arbejde med museets medarbejdere. En lang række fonde og virksomheder har støttet projektet, og samtlige skal hermed takkes for et spændende og udbytterigt samarbejde.

Odense, september 1994 Claus Chr. Koch

BARNDOM

Den 17/1 1876 blev **Morten Luther Gudmund Korch** født på Over Holluf skole syd for Odense: "Jeg blev født som det femte barn i et temmelig beskedent lærerhjem. Der var ingen grund til at udstøde frydeskrig fordi jeg kom til verden. Jeg følte heller ikke megen glæde fra min fader og mine søskendes side, men så meget mere fra min moders..."

Levnedsbetjelling 1894 (18 år gammel)

"Min fødeby (Over Holluf) er ikke rig på naturskønheder... kun flade marker, jævne almindelige huse og gårde og ellers intet, jo et umådeligt stort gadekær, det er hele stadsen, der er heller aldrig så vidt vides født hverken store eller små berømt heder i min fødeby..."

Levnedsbetjelling 1894

Morten Korch gik i skole hos sin far til han fyldte 14 år. Til skolen hørte et landbrug: "Hver morgen tidlig måtte jeg ud for at gøre staldtjeneste. Jeg rensede i stalden og sørgede for æde og vand. Siden kørte jeg ud i marken, som lå et godt stykke fra skolen for at hente græs eller staldfoder. I mange tilfælde trak jeg køerne ud og satte dem på græs."

Sandhedens bog (utrykt) 1954

ca. 1890

Foto: Morten Korchs forældre lærer Ole Rye Aarsleff Korch (f. 1844) og Mette Kirstine Birgitte Sophie Korch (f. 1841). Overholluf Skole ca. 1890.

BARNDOM

MODER

"Hos min moder mødte jeg en ømhed og kærlighed som overgår al forstand. Hun behandlede mig som om jeg var en af jordens kosteligste skatte."

Sandhedens bog 1954

"Mor havde ikke mange fejl, men hun kom til at gøre lidt forskel på sine børn. De ældste store sønner skulle læse og føres fint frem. De gik i skole i Odense og senere kom de på andre finere skoler."

Levnedsbeskrivelse 1894

"Min mor er mere viljestærk og energisk end min far, hvilket har bevirket, at hun i vanskelige situationer ofte har grebet roret og klaret bugterne, der hvor far til dels stod rådvild."

Levnedsbeskrivelse 1894

FADER

"Han var en af de mest rettænkende mænd, jeg har kendt, og ikke til fals for nogen. Han holdt af de små søde gårdmandsbørn, men lige så meget af børnene fra de fattige huse."

Levnedsbeskrivelse 1894

"Far havde sympati for Kain. Far forstod denne mand, hvis røg aldrig steg rigtigt mod himlen, og hvis bestræbelser aldrig lykkedes. Denne mand, der følte sig skuffet og tilside, kendte far fra sit eget liv."

Sandhedens bog 1954

"Han havde ikke ringe anlæg som digter, og har skrevet en række fortællinger og artikler og en enkelt komedie..."

Levnedsbeskrivelse 1894

Foto: Morten Korch 11 år gammel med sine små søskende: Laura, Johanne (1882-1950) som også blev succesforfatter samt William. 1887.

DE SMÅ SØSKENDE

Om William f. 1877: "Jeg kom straks til at elske den lille dreng. Hver dag og ofte flere gange om dagen kysede jeg hans mund og hans smukke kinder."

Om Laura Susanne f. 1879: "Hun var lidt mere skrøbelig end William men uendelig sød. Såsnart hun blev gammel nok til at tåle det kom hun også ned på gulvtæppet, hvor jeg stadig legede med William."

Om Johanne f. 1882: " Nogen tid efter blev min søster Johanne født. Hun var fra sin fødsel en lille solstråle."

Og moder: "Jeg husker bestemt, at hun lå på tæppet mellem sine små børn, hun kunne le så vidunderligt, og vi havde det dejligt."

Alle citater er fra Sandhedens bog 1954

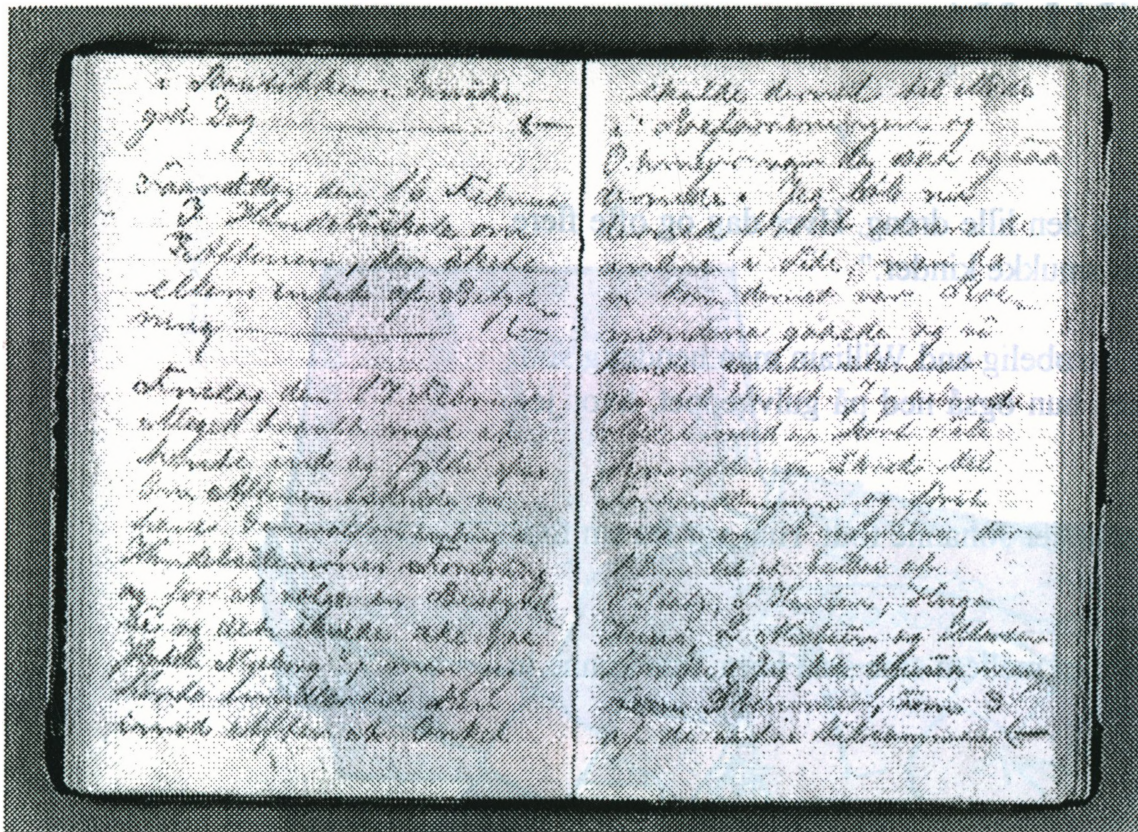

Foto: Morten Korchs dagbog d. 17 februar 1893.

KØBMANDSLÆRE

"Som barn havde jeg kun haft lyst til at læse og lære.. Jeg elskede at læse, og når jeg sad og læste, havde jeg kun én lyst: selv at blive digter, som kunne skabe sådanne herlige ting."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer, 1951 (1972)

Der var ikke råd til at lade Morten Korch læse, derfor kom han som 14-årig i handelslære hos sin onkel i Nyborg.

Mens Morten Korch var i lære, begyndte han at skrive digte, småhistorier, sin nære families levnedbeskrivelse samt et ridderdrama. Flere af novellerne i debutsamlingen *Fynbosnak* fra 1898 er påbegyndt her. Men det var ikke velset, at den unge lærling brugte sin fritid på at skrive. Da han en morgen sov over sig, fordi han havde tilbragt natten med at skrive, fik han en voldsom lussing af sin overordnede hr. Jensen.

Sytten år gammel organiserede Morten Korch handelslærlingene i Nyborg i landets første HK-organisation. I dagbogen under den 17/2 1893 skriver han, at den første bestyrelse bestod af: "V. Statz, P. Hansen, Hugo Huus, L. Nielsen og Morten Korch. Jeg fik ligeså mange stemmer, som tre af de andre tilsammen." Hovedkravet var nedsættelse af arbejdstiden.

Foto: To handelsrejsende med prøvekufferter, bag dem firmanavnet Korch og Breum. Sandsynligvis Morten Korch til højre. Odense ca. 1908.

HANDELSMAND

I 1896 kom Morten Korch i kompagniskab med købmand W. Løngreen i Nedergade i Odense. Nu begyndte hans karriere som handelsrejsende i åben hestevogn. "Jeg besøgte købmænd både på landet og i byerne ... En enkelt rejse kunne strække sig over 2-3 måneder ... Jeg har en del af mit gode humør fra disse år på landevejene, i købmands-gårdene og i kroerne."

Interview i Fyns Tidende 13/9 1938

Morten Korchs kunder var landkøbmænd og brugsforeninger. Han solgte galanterivarer som kinesiske lakæsker, porcelænsgenstande og lædervarer, men også malervarer og kemikalier.

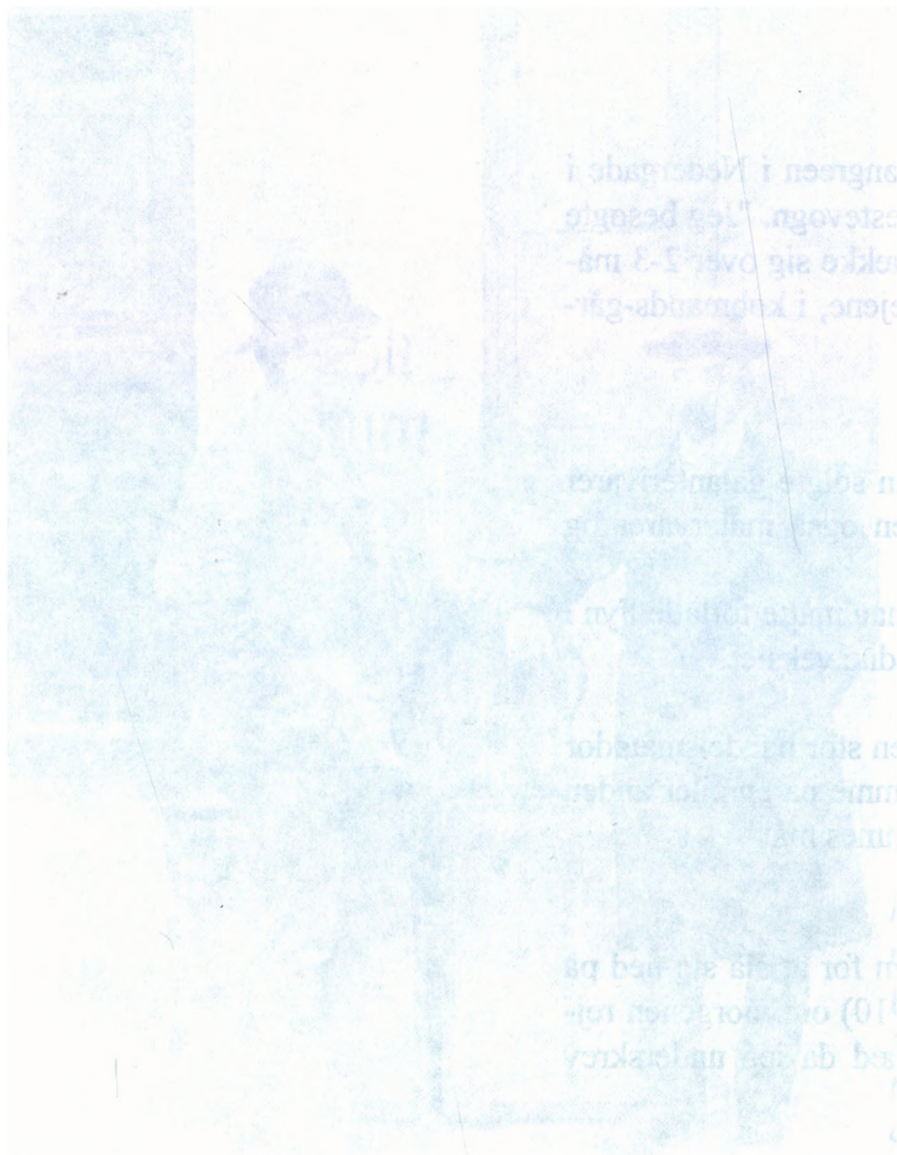
Den kommende forfatter var ikke noget handelsgeni. Fra 1904 til han måtte forlade Fyn i 1910, kæmpede han dagligt en forgæves kamp mod gæld og forfaldne vekslers.

"Jeg drømmer og fantaserer så meget, men drømmen om at blive en stor handelsmatador har aldrig nogen sinde formet sig i min fantasi. At have mit udkomme på en eller anden måde ved at skrive og leve og kun leve for dette er altid mine drømmes mål".

Dagbogen 19/2 1909

Morten Korch, hustruen Sophie og deres 5 børn måtte forlade Fyn for at slå sig ned på Hakkemose Teglværk på Sjælland. "Så endelig den 16 januar (1910) om morgenen rejste vi alle efter flere sorg-betyngede og grådfyldte dage, jeg græd da jeg underskrev

overenskomsten, B. var overlegen og røg cigar ..." Da havde Morten Korch både mistet sin egen formue og Sophies medgift.

FØRSTE ÆGTESKAB

I 1899 giftede Morten Korch sig 23 år gammel med Elna Marie Frydendahl. Hun var købmandsdatter og niece til købmand W. Løngreen, som Morten Korch arbejdede for indtil 1902.

I erindringsbogen *Tæl kun de lyse timer* skriver Morten Korch om Elna:

"Kvinder, syntes jeg, bestod egentlig af feer og trolde, og jeg tiltrukket af troldene, men også feerne havde en stor magt over mig, og nu havde jeg valgt en god fe. For hver dag jeg lærte hende mere at kende, forstod jeg, hvor mild og god hun var."

I 1897 sendte Morten Korch tre kladdehæfter med fynske dialekthistorier til Jysk Forlagsforretning i Århus. Forlaget antog fortællingerne og udsendte dem i to bøger: *Fynsk humør* som udkom i 1898 og *Fynbosnak* som udkom i 1900. Disse to samlinger er lige siden overalt anerkendt som grundstenene i hans forfatterskab.

Med Elna fik Morten Korch fem børn, hvoraf det ene, en søn, døde efter fødslen. De fire overlevende var Inger født 1900, Svend født 1902, Ellen (kaldet Musse) født 1904 og Rigmor født 1906.

Elna Korch døde af tuberkulose den 7/2 1907.

ANDET ÆGTESKAB

Efter at have været enkemand i ét år, giftede Morten Korch sig med Sophie Bruun i 1909. Ægteskabet blev meget lykkeligt, men begyndelsen var svær. Morten Korchs forretning "Korch og Breum" undgik fallit i 1910, mens Morten Korch tabte alt: "Var det kun mine egne penge, der var tale om, var det hele ingen ting, men det forfærdelige er, at det er Sophies formue, som hun i tillid til, at det hele var sundt og godt, har ladet mig sætte ind i firmaet... Men du kære Gud i himlen, du ... ved at jeg ikke selv troede, at der var fare ved denne sag, du ved at jeg ikke tænkte mig muligheden af en så rivende udvikling ned ad bakke og aldrig havde anet, at B. i den grad havde ført mig bag lyset."

Dagbogen den 30/8 1909

"Skønt jeg havde betragtet det som en umulighed er Sophie langt intensivere i sin kærlighed end jeg, hun holder af mig og viser mig langt mere kærlighed end jeg fortjener. Og dog elsker jeg hende og er så lykkelig og glad ved hende, at jeg nok tror mine følelser alligevel kan stå mål med hendes blot at de rinder roligere og mere stille."

På 1-års bryllupsdagen, dagbogen 20/2 1909

"Når jeg om aftenen sad og så på Sophie og vi tilbragte mange hundrede måske over tusinde aftener ene, da følte jeg som om selve himlen kom ned på jorden og sad mellem os ... Man skal passe på ikke at overdrive, men jeg tror ikke mange ægtefolk levede så lykkeligt som vi to. Jeg tror nemlig at Sophies følelser voksede som mine egne." *Sophie Korch in Memoriam 1954*

Foto: Morten Korch var ivrig amatørfotograf og har her fotograferet Sophie Korch i barselsseng med sønnen Morten Andreas. Odense 1909.

Morten Korch skriver i dagbogen om sønnen Morten Andreas fødsel: "Sophie var en lille smule angst og led grumme meget, hun så så ømt på mig med sine kærlige øjne, at det smertede mig helt ind i hjertet at skulle se hende så lidende, hun sagde mig hvor gerne hun ville have mig hos sig, og skønt det var svært at se på, veg jeg ikke fra hende." Og han fortsætter: "Først lidt over et torsdag morgen fødtes der en lille, men velskabt dreng ... Hvor har hun (Sophie) et par kærlige og udtryksfulde øjne og hvor kan der læses meget i et blik. Inderlig taknemmelighed for den overståede nød, den mest uforfalskede kærlighed til mig tillige med en hemmelig triumf, en tilsløret stolthed over at have opfyldt et af de eller rettere det største krav, der kan stilles en kvinde."

Dagbogen den 26/3 1909

Foto: Teglværksdirektør Morten Korch yderst til højre med arbejderne på Hakkemose Flise og Keramikfabrik 1910.

FABRIKANT

Fra 1910 til 1912 var Morten Korch direktør for Hakkemose Flise og Keramikfabrik i Tåstrup v. København.

"Denne periode, ja det kan vel næsten betegnes som et mellem spil, var simpelthen en flugt, en næsten logisk konsekvens af begivenhederne i Odense og i sig selv et helt vanvittigt foretagende, der på forhånd var dømt til at mislykkes." Videre skriver sønnen "Teglværksperioden sluttede jo med alt andet end succes, men hvad fik egentlig far til at kaste sig ud i det eventyr? Ja, baggrunden må jo nok søges i fars absolutte tro på sig selv og hans ukuelige optimisme."

Morten A. Korch i Der går ingen lige vej, 1980

På Hakkemose fødte Sophie endnu en dreng, Knud, deres sjette barn. Her debuterede han i 1911 med romanen *Sin egen sti*, her skrev og udgav han romanerne *Guldglasuren* (1912) og *Sejrgården* (1913). Men det gik ikke godt for fabrikanten Morten Korch "Efter en oprivende tid, fyldt med kampe og besværligheder, drog jeg bort derfra."

Dagbogen januar 1914

FORLÆGGER OG FORFATTER

I 1912 startede Morten Korch sit eget forlag. Formålet var: "under betryggende litterær kontrol at udgive sund folkelig læsning til meget billige priser og derved danne en modvægt mod de dårlige oversættelser og sensationsromaner." I 1915 måtte han lukke forlaget, "den skarpe konkurrence og den af krigen skabte vanskelige situation tvinger os til at ophøre."

Morten Korch kunne ikke forsørge Sophie og de seks børn ved forlagsvirksomhed og de tre første romaner (*Guldglasuren*, 1912, *Sejrgården*, 1913 og *En husmand*, 1915) gav næsten intet honorar. Indtægter fik han derimod fra foredrag og ved at skrive artikler til *Store Nordiske Konversations Leksikon*. Når der var virkelig pengemangel, måtte han ud på cykel og sælge gummihæle.

Da Morten Korch i 1918 kom på finansloven i selskab med en lang række danske forfattere, begyndte anerkendelsen og dermed den økonomiske situation at bedres. I 1936 fyldte han 60 år og udtalte "det er mig en tilfredsstillende, at det gang på gang er blevet fastslået, at jeg er den mest læste forfatter i Danmark"

Hus og hjem 16/1 1936

I 1937 modtog han Ridderkorset og skrev i den anledning bl.a. i sin selvbiografi til Ordenskapitlet:

"Jeg ved meget vel, at tragedien er langt mere dramatisk end den stille idyl, men jeg har nu alligevel med mine bøger gjort det kunststykke at gøre det stilfærdige, jævne gode liv i hjemmet interessant, ja vel næsten spændende."

BIBLIOTEKSSTRID

Fra 1942 til 1947 sad Morten Korch i National Forfatterforenings bestyrelse. I et interview med Fyns Stiftstidende den 6/9 1942 provokerede han den danske biblioteksstand ved at foreslå at forfattere skulle have en afgift for de bøger, som blev udlånt på landets biblioteker.

"Enhver forfatter må glæde sig over deres (bibliotekernes) virksomhed og glæde sig ved, at hans bøger kommer ud blandt folk og bliver læst. Men samtidig må enhver læser forstå, at når han - læseren - låner en bog på biblioteket, kommer han i virkeligheden i gæld til forfatteren. I virkeligheden tror jeg de fleste rettænkende læsere indser dette og gerne vil yde forfatteren en passende erstatning. Det nytter jo ikke noget, at vi får et par hundrede paladser til biblioteker og bøger og en mægtig stab af kloge bibliotikarer, hvis alle forfattere er døde af sult! At udviklingen vil gå i denne retning, hvis der ikke bliver gjort noget, er der ingen tvivl om.

Jeg behøver ikke at beklage mig for mit eget vedkommende, men jeg tænker på alle de unge, dygtige og talentfulde forfattere, som vil gå en vanskelig fremtid i møde.. Folk har travlt med at tale om, at j e g på grund af mit store udlån ville tjene for mange penge - men jeg vil være den første til at foreslå, at der blev lagt loft over indtægterne, så ingen fik mere end f.eks. 2.000 kr og resten fordeltes til fordel for betydelige og værdifulde forfattere, som ikke er så meget læste."

I 1943 startede folkebibliotikar Johan Koch en debat i bibliotekskredse om Morten Korchs bøger, som han mente, ikke skulle udlånes fra danske biblioteker, fordi de var underlødige. I årene fremover bølgede diskussionen om Morten Korchs forfatterskab.

"Man henfalder i fornyet undren over, hvordan det er lykkedes at gøre disse vandle sammenrodninger af banaliteter, platheder, usandsynligheder, elendigt sprog og det rene vås til noget nær en national institution ... (Når folk spørger efter hans bøger, så) prøv at svare: Nej vi har heldigvis ikke *Mosekongen*, men vi har mange virkelig gode folkelige bøger!"

Bogens Verden, 1948

"Sprogets sukkerghoser repeteres side op og side ned .. Det er latterligt, det er ækelt og utilgiveligt. Som smittebærere tjener folkebibliotekerne."

Bogens Verden om Fløjtespilleren 1950

"Undertiden udtaler mine ivrigste modstandere sig sådan, at de ikke alene rammer mig, men forhåner tusinder af gode danske hjem. Nogle af mine modstandere taler vel ud fra deres overbevisning, men mange løber med uden overhovedet at have læst mine bøger, det er bare fornemt at tale nedsættende om mig".

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

"Jeg har aldrig taget mine bøger særligt højtideligt, aldrig bildt mig ind, at jeg var litterær. Jeg er folkelig forfatter, og i den gerning har jeg været lykkelig".

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

Foto: I 1937 modtog Morten Korch ridderkorset, og allerede fra 1921 var han på finansloven med et fast årligt beløb.

DET MORTEN KORCHSKE

"Først vandt jeg et Navn, det kostede Slid
og da Maalet var naaet, var Freden forbi.
Naar en Mand gaar fremad vil mange hakke,
de fleste slaar efter Ryg og i Nakke.
Jeg blev et Begreb, og det var værre,
Begrebet bruges om al Ting desværre.
Det Morten Korchske alle i Landet kender
det bruges dagligt af Fjender og Venner.
Det lignes ved Sødsuppe og saadanne Sager
som de fornemme Højletterære vrager.
Gid jeg altid kunde se det med muntert Smil
og stadig sætte min Hat, som kun jeg selv vil."
Morten Korch i dagbogen 16/11 1950

SKRIVEKALDET

"Drivfjederen i mit forfatterskab har været en trang til at skrive, der har ligget mig i blodet fra jeg var dreng.

Mit mål er at blive en god, dansk, folkelig forfatter. Mit ideal er at skabe troskab mod slægten og kærlighed til hjem og fædreland"

Morten Korchs målsætning for forfatterskabet. Trykt blandt andre forfatteres målsætning i Dansk Forfatterforenings jubilæumsbog 1919

"Mine bøger skildrer altid hverdagslivet, dels kampen for tilværelsen ved landbrug, handel eller håndværk, og dels den kamp for lykke, som vi alle kæmper. Jeg har vist næppe tændt stjerner, der blev stående gennem tiderne ... jeg søger at give mit lidt til det daglige brød, det er i reglen jævn fynsk kost, og det bydes, det tør jeg sige med sandhed, af et venligt sindelag."

Fyns Tidende, 6/1 1946

"Jeg (vil) aldrig mere, end jeg kan. Jeg skriver jævnt og ligetil, så enhver kan forstå mig, og jeg skriver altid om hverdagslivet og søger at give mine læsere lidt livsmod og få dem til at indse, hvad den hjemlige lykke er værd ... Jeg har skrevet 12 bøger, der handler om ægtefolk, og jeg har kun grund til at være taknemmelig for den store udbredelse, de har fået."

Århus Stiftstidende, 4/9 1938

"Hvor mange romaner har De nu skrevet? - Det er 35 eller 36. Jeg tænker også tit, når nogen fortæller mig, at de har læst alle mine bøger: De stakkels mennesker! Nå, der er nu vist heller ingen, der har læst dem alle, selvom adskillige jo navnlig på Fyn, har en meget stor part af dem stående på reolen."

Fyns Tidende, 27/7 1941

Foto: Morten Korch fotograferet på sin fynske mark i 1946. I 1941 købte Morten og Sophie Korch gården "Bro Skovlund" i Holse v. Brenderup.

VÆRDIERNE

"Hvorfor skulle en bonde ikke tænke, en bonde burde netop tænke over alt, hvad han så ... en bonde kunne leve et rigt og smukt, åndeligt liv og dog passe sine ting og være en dygtig mand. Og en bonde skulle blive god, god måtte han blive af alt det levende, der voksede omkring ham."

Det gamle guld, 1923

"Jeg vil give mine læsere livsmod, jeg vil lære dem at holde af deres arbejde, få dem til at sætte pris på hjem og gerning og den jord, de har fået betroet. Jeg vil vise dem hvad et godt hjem er værd, styrke dem i dagens kamp og give dem hvile."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

(Han talte om) "det Danmark, der var vor mor, vor elskede og vort hjem, det Danmark der skulle bygges ikke alene ved sang og hurraråb, men ved arbejde, der skulle udføres, så det blev til dåd. Om det Danmark, der var jorden, den dyrebare jord, de havde fået i arv og eje fra deres fædre, den jord, de skulle dyrke, og den jord, de skulle elske langt højere end nogensinde før. Han talte om denne jord, der gav sine dyrkere et mægtigt ansvar, en hellig pligt til, at de skulle lytte til dens røst, blive gode, blive stolte og stærke og dog umiddelbare og friske som i gammel tid."

Det gamle guld, 1923

FYNSKE MINDER

Med romanen "Guldglasuren" i 1913 slog jeg helt igennem. Den blev fulgt af mange andre, men da jeg føler mig 100% Fynbo, foregår handlingen i a l l e mine romaner på Fyn. Der er noget hjertevarmt og muntert over fynboerne, som man ikke finder magen til i nogen anden landsdel.."

Interview i "Hus og Hjem" 16/1 1936

"Når jeg sidder og skriver, er Fyn altid med, de søde fynske piger ser på mig med deres skælmske øjne, de fynske blomster nikker til mig, jeg føler den vidunderlige stemning mellem de levende hegn ... Når jeg er rigtig glad, er Fyn med i min glæde, og minderne fra min barndom trøster mig, når jeg har sorg."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

"Det er over fyrretyve år siden, jeg forlod min fødeø. Jeg har levet som barn på fremmed kyst. Når jeg vandrer herovre ved Charlottenlund, tænker jeg meget på Fyn ... Jeg tror jeg har været min hjemstavn en trofast søn, jeg har elsket min fødeø og har ristet den en rune, som jeg håber vil blive stående."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

Foto: Maria Garland, Peter Malberg og Morten Korch i anledning af "De Røde Heste" er udkommet i 100.000 eksemplarer i 1949.

DE RØDE HESTE

I femten år forhandlede forskellige filmselskaber om at filmatisere Morten Korchs romaner. Først i 1950 vovede ASA og Alice O'Frederics at lave *De røde heste* som skulle blive Danmarkshistoriens største filmsucces med 2p million mennesker i biografen.

"Årsagen var vist, at man var ængstelig for kritikken. Pressens bedømmelse af dansk film har ofte været skarp, og hvis man nu vovede at komme frem med en film af Morten Korch, som var fordømt af de førende på bjerget - nej det turde man ikke udsætte sig for."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

BØRNENE

Vuggesang - november 1907

Inger, 7 år

Lille Inger kommer først
hun er rar og hun er størst,
Nu skal du fader love
i en fart at sove.
Ole med sin paraply
følger dig i drøm ad by.
Visse, visse lulle
Faders lille Tulle

Svend, 5 år

Se her i den store seng
ligger faders egen dreng.
Hvil mens natten svinder,
vågn med røde kinder.
Dine ben de travle små
trænger til et hvil at få
Visse, visse vasse.
Faders egen Basse.

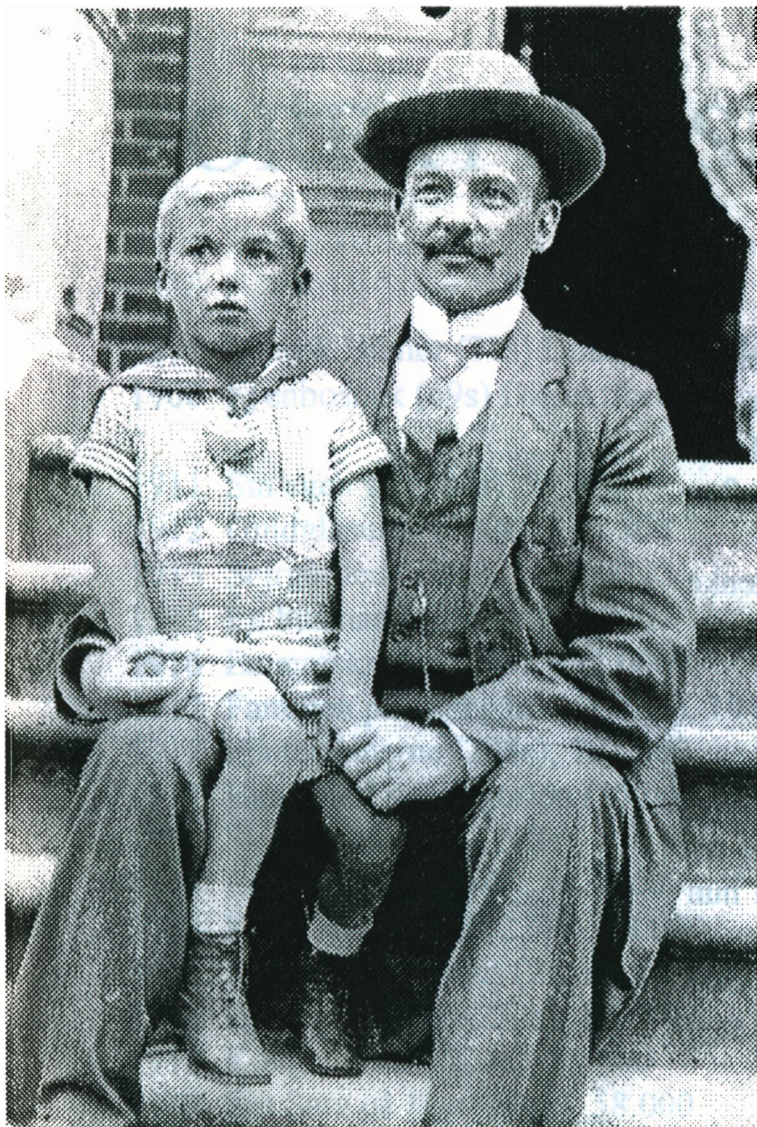
Ellen, 3 år

Lille Ellen fin og skær
står sin faders hjerte nær.
Lad nu søvnen feje
al svaghed fra dit leje.
I morgen skal jeg atter se
glade øjne til mig le.
Visse, vasse busse
Sov min lille Musse.

Rigmor, 1 år

Lille Rigmor min rosin
du er bleven kærest min,
selv i søvnens hvile,
din lille mund kan smile.
Hvor du dog er dejlig blød
mild og god og rar og sød
Visse, visse lulle.
Faders lille Tulle

Foto: Morten Korch med sønnen Knud (f. 1911) på skødet.

*Foto: Alle Morten Korchs seks børn sammen med barnepigen frk. Bitz
Foto Morten Korch ca. 1915.*

BØRNENE

"Jeg kan ikke takke Gud nok, fordi han har været så god mod mig og givet mig en så prægtig og opofrende hustru og så gode børn. Svend og Inger er stadig rare, Inger er lidt vanskelig, men med Guds hjælp bliver hun en sød lille pige til glæde for os alle. Musse og Rigmor er et par dejlige søde små piger, de passer sig selv og løber mest ude i luften og leger.

Endelig drengen MAK (på ét år) den sidste, han er noget af det yndigste man kan tænke sig, Gud ske lov for dem alle."

Dagbogen 7/6 1910

Fra 1900 til 1911 fik Morten Korch syv børn:

Inger, Svend, Ellen og Karl, Rigmor, Morten Andreas og Knud. Tvillingen Karl døde dagen efter fødslen, Knud blev kun 17 år. Morten Korchs første kone Elna døde af tuberkulose i 1907. I 1908 giftede han sig med Sophie, som han lærte at kende, da hun blev ansat hos ham til at passe børn og hus.

"Trods al mulig modgang har jeg jo også i dette år (1912) haft meget jeg må takke Gud for.- Først og fremmest for min kære trofaste hustru og mine små børn. Ganske vist er 6 børn jo rigeligt mange, men de er så søde og kære, at jeg har megen glæde af dem.-"

Dagbogen 27/3 1912

FORFATTERSKAB

- 1898 Fyenssk Humør (71s) Dialektfortællinger, 2.000
1900 Fyenbosnak (69s) Dialektfortællinger, 2.000
- 1911 Sin egen sti (184s), 93.000
1912 Guldglasuren (320s), 135.500
1913 Sejrgården (296s), 145.000
1915 En husmand (344s), 156.000
1916 En æreskrans (175s), 131.000
1917 Familien på Uglegården (200s), 101.000
1917 Flintesønnerne (208s), 191.500
1917 Hans med sejrsskjorten (152s), 80.500
1918 Skytten på Urup (208s), 176.000
1918 En vagabond (208s), 183.000
1918 Knud spillemand (224s), 18.000
1918 Fiskeren på Lynæs (231s), 18.000
1918 Smedens datter (232s), 18.000
1918 Kongemøllen (234s), 81.500
1919 Fru Sara på Enø (208s), 58.000
1919 Studeprangeren (206s), 168.000
1919 Byens bedste mand (88s) (føljeton), 86.000
1919 Kampen om Abildgården (88s) (føljeton), 64.500
1919 Fasters dragkiste (110s) (føljeton), 100.000

1919 Henrik Triges løfte (110s) (føljeton), 100.000
1919 Porsernes strid (94s) (føljeton), 100.000
1920 Der brænder en ild (152s), 76.700
1920 Godtfolk (160s), 27.200
1920 Møllen i Lunde (134s) (føljeton), 85.250
1921 Kong Frederiks korporal (44s) (føljeton), 46.000
1921 Uhrene i Rørby (246s), 29.500
1922 Junker og Co. (232s), 82.500
1923 Det gamle guld (272s), 80.500
1923 Bent Billes løfte (142s), 10.000
1924 Den grønne vogn (46s), 30.000
1924 Niels Dros (220s), 78.500
1924 Godtfolk II (160s), 26.300
1925 Palle Jarmer (284s), 48.800
1925 Rolf Snare (142s), 10.000
1926 Lykkens hjul (286s), 48.800
1926 Kærlighed (32s), 6.000
1926 To juleaftener (32s), 5.000
1927 Manden på Brusholm (204s), 91.000
1927 Perler på snor (304s), 32.500
1928 I stjernesvær (316s), 32.500
1929 Lykkesmeden (408s), 38.500
1930 Ved stillebækken (352s), 30.000
1931 Kærlille (352s), 30.000
1932 I morgen får vi sol (368s), 84.500
1933 Klokkekilden (366s), 31.500
1934 Blomstrende verden (352s), 51.800
1934 Liv og lune (182s), 10.000

1935 Det fejreste træ (352s), 30.000
1936 De rige år (362s), 30.000
1937 Fruen på Hamre (304s), 30.000
1937 Under himlen den blå (126s) (føljeton), 100.000
1938 Bonden fra dige (296s), 35.500
1938 Pigen fra Dale (220s), 80.500
1939 Bertil Lynge (232s), 87.500
1939 Hammerprinsessen (88s) (føljeton), 47.500
1940 Indenfor voldene (300s), 66.500
1940 Ved den blå fjord (248s) (føljeton), 24.000
1941 Under byens tage (244s), 56.500
1942 Kampen for lykken (234s) (føljeton), 100.000
1942 Det gamle teglværk (260s), 56.500
1942 Landsbyfolk (252s), 12.000
1943 De røde heste (276s), 166.500
1943 Den lille julegæst (16s), 5.600
1944 Sønnen fra Vingården (288s), 86.500
1945 Manden på Naur 1-2 (588s), 63.000
1945 Fynboer (216s), 10.600
1946 Klokken på Solbjerg (276s), 71.500
1947 Det store løb (280s), 94.500
1948 Fortryllende dage (216s), 15.000
1948 Mosekongen (288s), 77.000
1949 Doktor Ole (270s), 67.000
1950 Fløjtespilleren (288s), 70.500
1951 Troldpigen (248s), 55.000
1952 Kampen om Torndal (312s), 45.000
1952 Frodige dage (208s), 12.500

1953 Den lille baronesse (264s), 200.000
1953 Fare fare krigsmand (198s), 9.000
1954 Lykkeblomsten (222s), 50.000

EFTER 1954

- 1955 På Svanegården (254s) (bearbejdet skuespil), 75.000
- 1955 Rigtige julehistorier (157s), 71.000
- 1956 Fynsk humør (205s), 9.000
- 1957 Guldhøj (224s), 36.300
- 1958 Den blå diamant (222s), 55.300
- 1959 Møllen i Lunde (224s) (føljeton)
- 1960 Skytten på Urup (208s) (føljeton)
- 1961 Byens bedste mand (224s) (føljeton)
- 1962 Hans med sejrsskjorten (228s) (føljeton)
- 1963 Manden på Brusholm (204s) (genudgivelse 1927)
- 1964 Studeprangeren (206s) (føljeton)
- 1965 Abildgården (224s) (føljeton)
- 1965 Kampen om Næsbygård (223s). Roman over Alice O'Frederics drejebog, 16.000
- 1966 Hemmeligheden på Gyldholm (231s), 13.340
- 1966 Næsbygårds arvinger (223s). Roman over Alice O'Frederics drejebog, 12.000
- 1966 Krybskytterne på Næsbygård (215s). Roman over Alice O'Frederics drejebog, 10.000
- 1967 Knud Spillemand (224s) (genudgivelse)
- 1968 Smedens datter (232s) (genudgivelse)
- 1969 Fiskerne på Lynæs (231s) (genudgivelse)
- 1970 Affæren i Mølleby (bearbejdet skuespil), 24.000
- 1971 Lykkens luner (221s) (bearbejdet skuespil), 20.000

- 1971 Guldskoen (212s) (bearbejdet skuespil), 20.000
1972 Krisen på Rønnebæk (211s) (bearbejdet skuespil), 20.000
1972 Tæl kun de lyse timer (144s) (erindringer), 17.200
1972 Manden på Svanegården (159s) (Roman over Ib Mossins drejebog), 8.000
1973 Den grønne vogn (218s) (bearbejdet børnebog)
1974 Fætrene på Torndal (219s) (roman over Ib Mossins drejebog), 10.000
1975 Spaniolerne på Fyn (220s) (bearbejdet skuespil), 20.000
1976 En vagabond (220s) (genudgivelse)
1977 De Ellekær bønder (roman bygget over friluftsspil)
1978 Brødrene på Kampholm (168s) (bearbejdet udgave af "Sin egen sti" fra 1911)
1979 Bent Billes løfte (142s) (genudgivelse)
1980 Den røde sten (bearbejdet utrykt skuespil)
1981 Forår på Vinæs (142s) (genudgivelse af Rolf Snare)
1982 Porsernes strid (94s) (føljeton som roman)
1983 Kaj Funke (bearbejdet utrykt skuespil)
1984 Krybskytten (føljeton som roman)
1985 Kildehuset (genudgivelse af En husmand fra 1914)
1986 Julestemning (fortællinger)
1987 Rasmus nabo (fortællinger og skitser)
1988 Det største i verden (skitser)

OVERSÆTTELSER

20 svenske oversættelser

Familjen på Uglegård 1924, Det stora kappløpningen 1949, Herren til Käreholm (Mosekongen) 1952 & 1962, De röda hästerna 1952, Vi skal gøre os fria (Bonden fra Dige) 1944, Vind i våg (Niels Dros) 1953, Råten segrar (Der brænder en ild) 1945, Striden om ett arv 1944, Palle Jarmer (1944), Lyckans hem (Lykkesmeden) 1944, Den stora uppgörelsen (Ved den blå fjord) 1944 & 1962. Släktgården (Guldhøj) 1962, Tvillingearna på Flintegården (1962), Lyckoblomman 1963, I morgon lyser solen 1962, Den blå diamanten 1962, Under himlen den blå 1963. Bertil Lynge finder lyckan 1943. Doktor Ole 1955. Löftet til mor (Henrik Triges løfte) 1962.

17 norske oversættelser

Det store løp 1949. De røde hestene 1951. Piken fra Dale 1953. Bertil Lynge 1952. Kampen om lykken 1956. Det gamle godset (Troldpigen) 1957. Baronesse Rita (Den lille baronesse) 1958. Kongen til Käreholm (Mosekongen) 1963. I morgen skinner solen 1966. Fruen til Ellingby 1961. Samt billigbogudgaver efter 1975: Guldskoen, Dramaet i Mølleby, Fiskeren på Lynæs, Abildgården, De røde hestene, På Svanegården, Det store løp, Hvem myrdede konsul Holm? (Ved den blå fjord).

1 finsk oversættelse

Sydämen voitto (De røde heste) 1950

3 islandske oversættelser

Tviburabræðurnir (Flintesønnerne) 1975. Laundottirin (Mosekongen) 1976. Blai Demanturinn (Den blå diamant) 1977.

1 fransk oversættelse

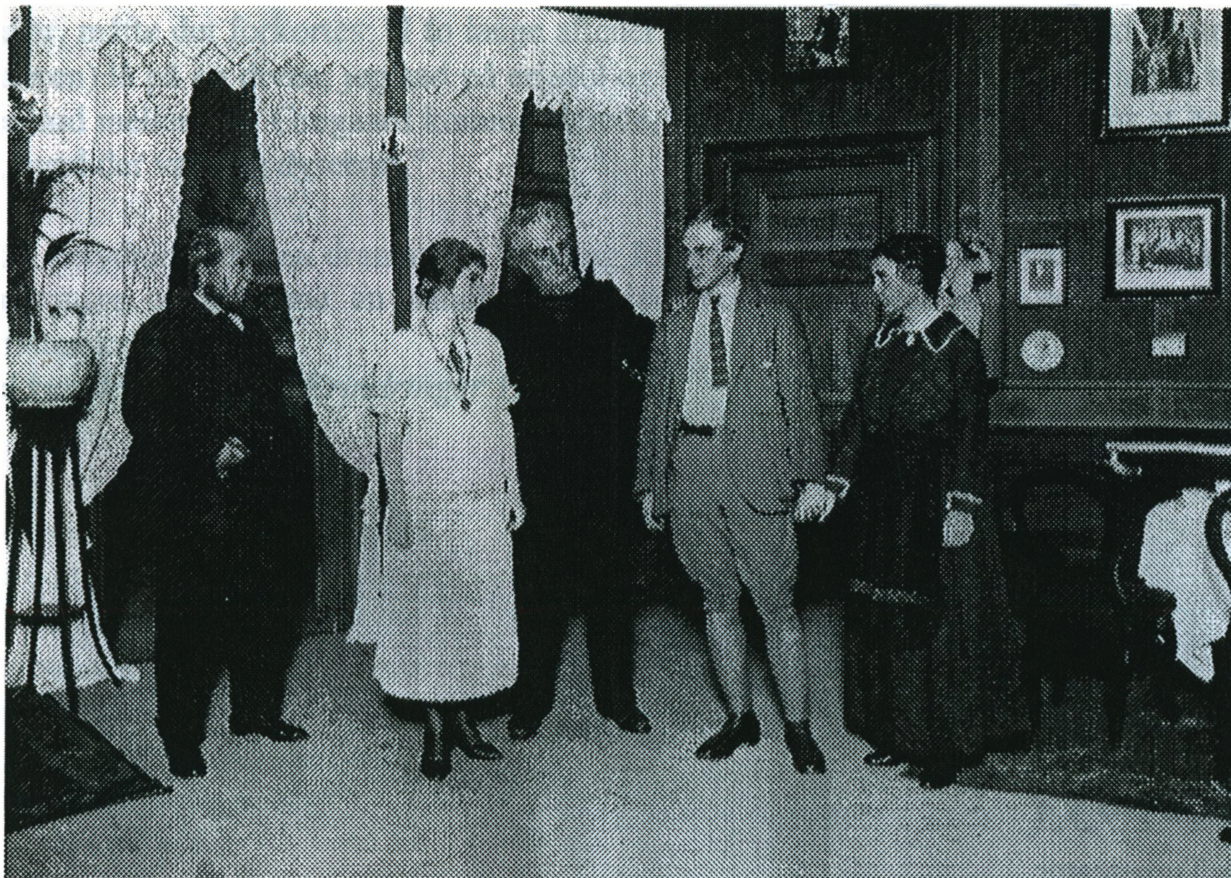
Le Roi du Marais de Kärholm (Mosekongen) 1955.

4 tyske oversættelser

Die roten Pferde (De røde heste) 1956 (3 oplag). Die Goldglasur 1958 (3 oplag). Du wirst nie allein sein (Sejrgården) (2 oplag) 1958. Das blühende moor von Kärholm (Mosekongen) (2 oplag) 1960.

5 hollandske oversættelser

De zingendende bron (Klokkekilden) 1950. De rote paarden (De røde heste) 1947. De wedren (Det store løb) 1954. De zoon van de clown (Fløjtespilleren) 1953. De kleine Barones (Den lille baronesse) 1955.

Foto: Odense Teaters opsætning af "Det Gamle Guld" sæsonen 1924-25.

PÅ SCENEN

Skuespil på Odense Teater 1924-1939

Det gamle guld (28 opførelser) 1924-25

Spaniolerne på Fyn (34 opførelser) 1926-27

Vandmøllen (29 opførelser) 1927-28

Landsbyprinsessen (28 opførelser) 1928-29

Affæren i Mølleby (42 opførelser) 1929-30

Guldskoen (34 opførelser) 1930-31

På Svanegården (22 opførelser) 1931-32

Klokkekilden (20 opførelser) 1933-34

Troldsmeden (30 opførelser) 1935-36

Spaniolerne på Fyn (16 opførelser) 1938-39

Andre teaterstykker 1934-1953

Der brænder en ild (1934) Harald Stabells Turneteater

Krisen på Rønnebæk (1936) Poul Wendelbos Turne

Lykkens luner (1936) K.E. Andersens & Herman Palludans Turneteater

Bonden fra Dige (1939) Poul Vendelbos Teaterselskab

På Baunehøj (1950) duplikat

Majgreven (1950) Voldspil i Nyborg

De røde heste (1953) Turne med Duval Mols

Da Morten Korchs havde fået sit første teaterstykke *Det gamle guld* antaget på Odense Teater, måtte det forkortes: "I to lange aftener sloges vi om stykket. Gregaard (teaterdirektøren) lå på en divan, jeg sad på en stol og skrev. Undertiden kom det til hårde sammenstød mellem os. Gregaard kommanderede, men jeg sloges som en løve for at beholde, hvad der var mig dyrebart."

"Stor betydning fik den dramatiske digtning for mig selv. Jeg lærte meget i retning af at komponere og stramme en handling, og det kom mig meget til nytte i mit øvrige forfatterskab."

Tæl kun de lyse timer. Erindringer 1951 (1972)

Foto: Astrid Villaume, Preben Lerdorff Rye og Poul Richard i "Vagabonderne på Bakkegården".

FILMENE

Morten Korch filmatiseringer 1950-1976

De røde heste	9/01950	ASA Film
Mosekongen	26/12 1950	ASA Film
Det gamle guld	21/12 1951	ASA Film
Det store løb	22/12 1952	ASA Film
Fløjtespilleren	18/12 1953	ASA Film
Flintesønnerne	21/12 1956	ASA Film
Vagabonderne på Bakkegården	18/12 1958	ASA Film
Det skete på Møllegården	19/12 1960	ASA Film
Der brænder en ild	26/12 1962	ASA Film
Kampen om Næsbygård	28/12 1964	ASA Film
Næsbygårds arving	17/12 1965	ASA Film
Krybskytterne på Næsbygård	16/12 1966	ASA Film
Brødrene på Ulegården	16/10 1967	ASA Film
De røde heste (II)	16/12 1968	ASA Film
Manden på Svanegården	25/12 1972	Merry Film
Fætrene på Torndal	21/9 1973	Merry Film
Sønnen fra Vingården	10/02 1975	Rialto Film
Affæren i Mølleby	26/12 1976	Nordisk Film

"De røde heste" blev set af 2p million danskere, og det har lige siden været publikumsrekorden for en dansk film. De efterfølgende film blev også store succeser, det skyldtes både Morten Korchs evne til at skrue en historie godt sammen og instruktøren Alice O'Frederics, som kom til at stå bag de første 13 Morten Korch film.

Foto: Morten Korch taler i Danmarks Radio omkring 1950

DET LEVENDE ORD

Morten Korchs foredragsvirksomhed startede ved en tilfældighed. En læsekreds i Vestjylland fik i 1914 lyst til at møde forfatteren bag de bøger, man lige havde læst.

"Kan han skrive, så kan han vel også tale", mente en gårdmandskone, og så arrangerede hun hans første turné. I mange år holdt han hver vinter over 100 foredrag med oplæsning på dialekt.

Turnéerne fra forsamlingshus til forsamlingshus foregik i hestevogn eller med tog. Overnatning skete ofte hos den husmandsfamilie, som havde tilbudt at tage ham for den billigste penge til foredragsforeningen. Her samlede han historier og skæbner eller fik sig et slag l'hombre. Men vigtigst af alt, så var han på disse turneer uafbrudt i en direkte dialog med sine læsere.

I de sidste år af sit liv optrådte Morten Korch ofte i radioen, ligesom han skrev små sketches og historier til opførelse i radioen.

ØKONOMISKE TRÆNGSLER

Udvalgte citater fra Morten Korchs dagbog 1908-1914 (efterskrift 1933)

Vi har som sædvanlig ingen penge, det er fortvivlede tider og næsten umuligt at drive forretning. Ingen penge kommer ind og mange skal der bruges.

Odense den 26 september 1908

..til trods for store ofre fra vore slægtninge og venner er der dog bestandig ebbe i kassen, det er omtrent som en brønd vi kaster penge i, vi kan dårligt følge vores Mammon eller rettere de andres Mammon med øjnene inden det forsvinder i dybet.

Odense den 14 oktober 1908

Overskuddet er borte og der er et underskud af ca. 15.000 kr. Jeg har sørget og sukket, grædt og bedt, men alt forgæves, der forestår en omvæltning i mit liv og store sorger tynger på mig..

Odense den 23 januar 1909

Børnene er søde og kære, de aner intet de små væsener, Musse (på 3 år) beder hver aften om Vorherre vil hjælpe fader nede i forretningen..

Odense den 26 januar 1909

Jeg elsker min kone Sophie og mine børn og hver syvende dag er det søndag. Nu det er vel snart på tide jeg tager skeen i en anden hånd, thi den modløshed duer ikke i længden og der bliver vel nok et eller andet der kan sætte mig i stand til at ernære min familie.

Odense den 4 februar 1909

Jeg føler mig så underlig til mode, det var som sejlede jeg med mit forretningskib gennem en mørk og lang tunnel, jeg ved ikke hvad der kommer, når jeg når udgangen, alt er kulsort og endnu ses ikke det mindste spor af en lysning..

Odense den 19 februar 1909

..jeg ved at jeg som menneske, fader og ægtemand kunne blive noget helt andet, hvis jeg kom ind i andre forhold, fik en næring der kunne fylde mig og give mig glæde i stedet for denne nervepirrende forretning, jeg nu er kommet ind i ved tidens ugunst.

Odense den 24 februar 1909

..skønt det er min egen velfærd det drejer sig om kan jeg ikke lade være med at se perspektivisk på forholdene. - Det er et slag der skal udkæmpes - for mig er stridens æble Sophies og mine egne penge, det er dem jeg vil bringe frelst i land - vil det lykkes, det er det store spørgsmål.

Odense den 16 marts 1909

Nederlag kun nederlag, B. truer med fallit og skønt min sag er retfærdig har jeg vel ingen held med mig. Jeg har været så bedrøvet og sorgfuld og så fyldt af harme over B.s skandaløse optræden imod mig. Som et lille lyspunkt har jeg haft den glæde at vinde 500 kr i lotteriet.

Odense den 21 august 1909

B. har ved sin falske status ført mig ind i alt dette, jeg vil ikke ønske ondt over noget menneske og heller ikke over B., men jeg kan ikke andet end vende mig fra ham i afsky..

Odense den 30 september 1909

Året der svandt, det mørke sorte år 1909 var det tungeste jeg har kendt og dog i mange henseender det rigeste. Jeg tror det er meget sjældent, at forholdet imellem et ægtepar når en sådan grad af harmoni og inderlig forståelse som det i det år er sket med Sophie og mig...

Odense den 28 januar 1910

Jeg har lært at bede bedre og sandere end før og jeg tror jeg har lært at være ydmyg og beskeden og jeg tror jeg kan huske det, hvis lykken nogensinde skulle smile til mig og hvis jeg skulle få medgang her i livet.

Den 28 januar 1910 fortsat

Den 4 januar rejste jeg så til Hakkemose (teglværk ved Tåstrup hvor han var blevet direktør) med hjertet fyldt af bange anelser for hvorledes det vilde gå i Odense og med mange forventninger med hensyn til Hakkemose.

Den 28 januar 1910 fortsat

Vores største sorg er posten, der endnu næsten daglig bringer os sorger og bekymringer af forskellig slags fra Odense, hvor endnu alt langt fra er i orden...

Den 28 januar fortsat

Nu kommer posten og min hånd ryster, du kære Gud giv mig dog snart styrke og mod, så jeg ikke skal grue for ham hver eneste dag. Nå i dag var der Gud være lovet intet slemt, tak kære Fader i himlen..

Hakkemose den 25 februar 1910

.. har jeg set rigtigt, har jeg set at her er et sted hvor jeg atter ved tapperhed og mod kan generhverve noget af det, der er tabt, det var jo det jeg troede, blot det nu lykkes.

Hakkemose den 28 april 1910

Med fabrikken går det så som så, det er tvivlsomt om jeg kan få det til at gå og noget sikkert ved jeg ikke om det, men en hel del penge er der i hvert tilfælde sat til og flere vil vist endnu gå med før vi får det i gang så det kan betale sig.

Hakkemose den 26 april 1911

Forholdet er nu absolut så dårligt som det kan være, godsejer G., der nu er formand er en meget ubehagelig mand, der giver mig al den fortrædelighed han kan. Forholdene er i det hele taget alt andet end gode.

Hakkemose den 27 april 1911

Med fabrikken går det den sikre vej til undergang, hvis vi ikke snart får nogle penge at arbejde med.

Hakkemose den 15 september 1911

Mon jeg i det mærkelige år, der er gået er kommet længere frem mod målet, der lyser i det fjerne? Jeg er ikke sikker på det, der går så langsomt så mærkeligt langsomt vokser og modnes jeg, hvor længe vil det vare før det virkelig tager fart?

Hakkemose den 30 december 1911

Med fabrikken går det stadig tilbage, hvorledes vi end bærer os ad, med den nuværende ledelse skal det gå galt, det er kun et spørgsmål om hvorlænge det hele skal gå .. Gud give dog snart det hele var forbi, det sløver at fare med en dødssejler i det uendelige

Hakkemose den 26 marts 1912

..efter en oprivende tid fyldt med kampe og besværligheder drog jeg bort derfra. Min lille kapital var svunden ind til et par tusind kroner og disse anbragte jeg i en forlagsforretning.. Ved oktobertide 1912 begyndte jeg min virksomhed under firmanavnet Morten Korchs Forlag.

Charlottenlund januar 1914

Mange dage og år er svundne tider, der har ændret mine vilkår og mit syn på livet. Jeg har kæmpet og ad mærkelige veje fundet fremad, vundet sejre og nået mange af de mål, jeg har sat mig her i livet.

Charlottenlund den 28 juli 1933

MORTEN KORCH OM KÆRLIGHED OG KVINDER

Udvalgte citater fra Morten Korchs dagbog den 18 juli 1910.

Kærlighed er den jordiske følelse, der fylder mest, det menneske der har lidt meget under ulykke i kærlighed er muligt at beklage, men langt mere er den at beklage, der ikke kender kærlighed af egen erfaring.

Forelskelse kan gøre underværker og forme en mand mere end hele års studium og jeg ved bestemt at skal jeg i dag sige, eller forklare de stunder der står for mig som de skønneste, da bliver det dem, da jeg hvilede i kvindearme.

Det er ganske forunderligt, men det er sandhed og hvorfor skulle jeg skjule det for dig min dagbog når jeg en gang er død må det såmænd godt læses af voksne mennesker, den kærlighedsnydelse, der er ulovlig er den største... selve det forbudne ved det, omgiver elskovsakten med en charme, der aldrig kan nås i legitime forhold.

Har du en kvinde du holder af og som også holder noget af dig igen, så få lov, at elske hende legemlig, men gør det smukt og ridderligt, så vil du se, at hendes følelser, der før var spæde knopper, vil springe ud og blive blomstrende roser..

Alt hvad smukt jeg vidste om kærlighed kom jeg frem med og digtede det dobbelte selv, jeg gjorde det til et eventyr for den lille pige, der gav sig i min vold, jeg gjorde det til en

oplevelse, der trods sin mangel på særlig berettigelse, dog blev noget enestående og smukt...

(En af hans mange forelskelser var) en yngre søster af en hotelfrue... Senere blev hun husbestyrerinde for en mand der vist nu er gift med hende, jeg besøgte hende i denne stilling og medens vi opholdt os i sovekammeret i herrens seng kom denne hjem og jeg kom i yderste øjeblik ud af et vindue.

Jeg har prøvet damer og demimonder både almindelige og enkelte gange de rigtigt fine... men de tiltaler mig ikke, ja er mig nærmest væmmeligt og i forhold til den lette adgang, jeg har haft til dem, har jeg heller ikke benyttet mig ret meget af denne art af erotik.

Jeg tror imidlertid at turde sige, at studiet af kvinden er præget af det interessanteste en mand kan beskæftige sig med, hvor er hendes sjæleliv fint, hvor kan det udvikles med rivende hast - et kvindehjerte kan ligge som en snemark stivnet og koldt, men lad kærlighedens sol gløde og varme i den og se sneen smelter med rivende hast og blomster myldrer frem.

Kærlighed er en kilde, den reneste, den stærkeste og ædleste på jorden. Kærlighed løfter, forædler, sætter mål og gør mændene til helte, den kan også knuge i hjertet i usigelig smerte, men aldrig bliver dens liv fattigt, der har drukket flittigt af kilden, det er den rigeste og stolteste af alle menneskelige følelser, men den trampes ofte frygteligt under fødder i ægteskabet.

BAGGRUNDSMATERIALE

Morten Korchs dagbog 1/11 1893 - 15/7 1894 (utrykt)

Levnedsbeskrivelse "Påbegyndt i November 1894" (utrykt)

Morten Korchs dagbog 25/9 1908 - 27/3 1912 (med tilføjelser januar 1914 og 28/7 1933) (utrykt)

Sandhedens bog (Et menneske!). Udateret (1954?) (utrykt)

Sophie Korch Julen 1908 (eventyr, digte), sidste indskrift 16/11 1950. (utrykt)

Sophie Korch in Memoriam, 1954 (utrykt)

Morten Korch "Tæl kun de lyse timer" Selvbiografi trykt første gang i 22 afsnit i Fyns Tidende i 1951.

Branner og Korch 1972.

Morten A. Korch "Min far Morten Korch". Morten A. Korch & Sønner 1979

Morten A. Korch "Der går ingen lige vej". Morten A. Korch & Sønner 1980.

"Det gamle Guld" Morten Korch 1923

"Morten Korch 1898-1948". Introduktion N.P. Jensen. Morten A. Korchs Forlag 1948

"Bogen om Morten Korch - En småborgers virksomhed" Ed. Frantz Smolle Andersen et al. Samlerens Forlag 1977.

Fyns Tidende, Fyns Stifttidende, Hus og Hjem, Bogens Verden, Århus Stifttidende.

FRANTZEN.

Stritter Haaret, saa lad Korch!

Mø

Odense I

DIS-Danmark

1 2 1 4 4

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK